

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

30 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin se care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 septembrie 2018, declarat în propria cauză penală de către inculpatul

Batîr Igor XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 30.10.2017 - 22.05.2018;

instanța de apel: 15.06.2018 - 19.09.2018;

instanța de recurs: 02.11.2018 - 30.01.2019.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 22 mai 2018, inculpatul Igor Batîr a fost condamnat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Codul de procedură penală, și i-a fost stabilită o pedeapsă sub formă de 2 ani și 8 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de către Marina Dogan prin care s-a dispus încasarea de la Igor Batîr în folosul lui Marina Dogan prejudiciu material în sumă de 6 000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Igor Batîr la 19.08.2017, în perioada orelor 12.00-14.00, în timp ce se afla în ospeție la domiciliul cet. Marina Dogan situat în XXXXXX, având scopul de sustragere a bunurilor altei persoane, tainic a sustras din casă un telefon mobil de model Iphone S4 în care era instalată cartela SIM Orange cu numărul XXXXXX, ce aparține lui Marina Dogan, pe care la însușit și a părăsit locul crimei, pricinuind astfel părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă de 6 000 lei.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Nicolae Stroncea în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri în baza căreia Igor Batîr să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii imputate în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal și stabilită o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 150 ore.

În motivarea cerințelor din cererea de apel, avocatul a menționat că, instanța de judecată la individualizarea pedepsei nu a ținut cont de prevederile art. 7 și 75 Cod penal, și anume că infracțiunea incriminată lui Igor Batîr este din categoria infracțiunilor mai puțin grave, inculpatul a recunoscut vinovăția, cauza fiind examinată în procedură simplificată, care prevede că limitele pedepsei se reduc cu o 1/3, de personalitatea lui Igor Batîr, care la locul de trai se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, concubinează, are la întreținere un copil minor, are loc permanent de trai și era angajat în câmpul muncii, a achitat integral prejudiciul material cauzat părții vătămate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 septembrie 2018, a fost admis apelul declarat de către avocatul Nicolae Stroncea în numele inculpatului, casată parțial sentința cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului prevăzut pentru prima instanță după cum urmează:

Lui Igor Batîr recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, a-i stabili pedeapsa potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În rest au fost menținute dispozițiile sentinței.

4.1. În motivarea deciziei instanța de apel a menționat că, instanța de fond în motivarea stabilirii pedepsei inculpatului a indicat că, ține cont de faptul că s-au constatat circumstanțe care atenuază răspunderea penală conform art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal, în privința inculpatului Igor Batîr și anume contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, căința sinceră de cele întâmplate. Ca circumstanță agravantă potrivit art. 77 alin. (1) lit. a) Cod penal, în acțiunile inculpatului instanța de fond a constatat că infracțiunea a fost comisă de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiuni similare. Referindu-se la personalitatea inculpatului, instanța de fond a constatat că Igor Batîr la locul de trai se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, totodată nu este angajat în câmpul muncii, are loc permanent de trai pe teritoriul Republicii Moldova, la momentul comiterii infracțiunii antecedentul penal nu era stins, infracțiunea fiind comisă în stare de recidivă.

În sensul dat, referitor la indicarea de către instanța de fond a stării de recidivă în acțiunile inculpatului Igor Batîr, instanța de apel a conchis că, potrivit modificărilor operate prin Legea nr.163 din 20.07.2017, în vigoare din 20.12.2017, din dispoziția art. 82 alin. (1) Cod penal, a fost exclus cuvântul „*recidivă*”, iar alin. (2) prevede aplicarea mărimii pedepsei doar pentru recidivă periculoasă și deosebit de periculoasă.

Analizând aceste dispoziții legale, instanța de apel a constatat că prevederile art. 82 Cod penal, ce țin de aplicarea recidivei în privința lui Igor Batîr nu pot fi reținute la individualizarea pedepsei inculpatului, or, potrivit art. 10 alin. (1) Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea, are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa, ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale, astfel că în sensul dat constatarea instanței de fond ce ține de recidiva constatată în acțiunile inculpatului, se exclude.

Astfel, instanța de apel menționează că, instanța de fond a motivat că odată cu modificarea art. 82 Cod penal, starea de recidivă simplă nu impune judecătorul la aplicarea unei pedepse concrete, însă poate fi luat în considerare la stabilirea mărimii pedepsei, iar la individualizarea pedepsei, instanța de fond a luat în considerație faptul că inculpatul a fost găsit vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, pentru care legea penală în vigoare la data comiterii faptei, prevedea pedepse alternative: amendă în mărime de la 650 până la 1350 unități convenționale, munca neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau închisoare de până la 4 ani. Așadar, instanța de fond a menționat că dat fiind faptul că cauza a fost examinată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, instanța, la aplicarea pedepsei va opera cu limitele noi stabilite al minimului și maximului pedepsei prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, după cum urmează: amenda nu va fi mai mică decât 487,5 și nu va fi mai mare decât 1012,5 unități convenționale, pedeapsa cu munca neremunerată în folosul comunității va fi aplicată de la 120 la 160 de ore, iar pedeapsa de închisoare, ținând cont de art. 70 alin. (2) nu va fi mai mică de 3 luni și mai mare de 2 ani și 8 luni. Instanța de fond a reținut că, inculpatul Igor Batîr nu este la prima abatere, anterior a fost judecat pentru furt, antecedentele penale nefiind stinse la momentul comiterii infracțiunii incriminate.

Inculpatul a fost condamnat prin sentința Judecătorei Glodeni din 17.12.2008 în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, la pedeapsa cu 240 ore munca neremunerată în folosul comunității, iar în baza deciziei Curții de Apel Bălți din 26.08.2009 în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, cu închisoare pe un termen de 2 ani și în baza art. 85, 87 Cod penal, la pedeapsa aplicată s-a adăugat parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Glodeni din 17.12.2008, cu stabilirea pedepsei definitive cu închisoare pe un termen de 2 ani și 1 lună, prin încheierea Judecătorei mun. Bălți din 01.03.2010 partea neexecutată a pedepsei cu închisoare a fost înlocuită cu amendă de 400 unități convenționale echivalent cu 8 000 lei, prin sentința Judecătorei Glodeni din 17.11.2010 a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d), art. 187 alin. (2) lit. d), f) și art. 179 alin. (1) Cod penal cu aplicarea art. 84 alin. (1), art.87 alin. (2) Cod penal la pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani și amenda în mărime de 7 800 lei, fiind lăsată pentru executare de sine stătător.

Astfel, ținând cont de faptul că inculpatul Igor Batîr a recunoscut vina și cauza s-a judecat în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale, totodată inculpatul s-a căit de faptele comise, a recuperat prejudiciul adus părții vătămate, fapt ce rezultă din înscrisurile prezentate și cercetate, instanța de apel a conchis că stabilirea pedepsei sub formă de închisoare anume în limita maximă este prea aspră.

De asemenea, instanța de apel a respins solicitarea avocatului de a aplica inculpatului o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, or, inculpatul nu este la prima abatere, anterior fiind judecat de mai multe ori, fapt care indică că inculpatul este predispus la comiterea infracțiunii și nu are aptitudinea de a se corecta, astfel doar pedeapsa sub formă de închisoare este în conformitate cu prevederile art. 61 Cod penal.

Mai mult, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiate alegațiile apărătorului precum că, instanța de fond nu a luat în calcul la stabilirea pedepsei personalitatea lui Igor Batîr, care la locul de trai se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, are la întreținere un copil minor, are loc permanent de trai și era angajat în câmpul muncii, a achitat integral prejudiciul cauzat, deoarece aceste circumstanțe, deși sunt în favoarea inculpatului, nu constituie temei pentru aplicarea pedepsei anume sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității față de inculpat, care nu este la prima abatere penală și continuă să comită infracțiuni intenționate, astfel că doar pedeapsa sub formă de închisoare este rațională pentru aplicare în circumstanțele stabilite pe caz.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Igor Batîr, prin care solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei decizii prin care să îi fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

În motivarea recursului, inculpatul susține că instanța de apel nu a luat în calcul la stabilirea pedepsei faptul că acesta și-a recunoscut vina, a restituit integral prejudiciul cauzat prin infracțiune și are la întreținere doi copii minori.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Din textul recursului rezultă că, autorul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor sale și din aceste considerente, instanța de recurs nu se va expune asupra acestor aspecte, dar recurentul își exprimă dezacordul cu pedeapsa aplicată, astfel semnalând temeiul de casare stipulat de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de către instanțele de fond, în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Însă, instanța de recurs consideră că, pedeapsa individualizată inculpatului, corespunde atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei penale.

Reieșind din prevederile art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și din partea altor persoane.

Potrivit art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

La caz, Colegiul penal constată că, infracțiunea săvârșită de către inculpat, este prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal și se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 4 ani.

Conform art. 16 alin. (3) Cod penal, infracțiuni mai puțin grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un

termen de până la 5 ani inclusiv. Astfel, instanța de recurs remarcă că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă.

Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă în baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor în latura pedepsei penale, invocate în apel.

Colegiul penal menționează că, legiuitorul nu concretizează din care limite urmează a fi redusă pedeapsa – din limita maximă ori cea minimă prevăzută în sancțiune. Așadar analizând sintagma „limitelor de pedeapsă prevăzută de lege” deducem că legiuitorul a avut în vedere că pedeapsa, în cazul în care este închisoarea, se reduce cu o treime din maximul și din minimul prevăzut de sancțiune, stabilindu-se noi limite cu care trebuie să opereze instanța de judecată la stabilirea pedepsei inculpatului, astfel noile limite în speța dată sunt de 3 luni și 3,4 ani. În continuare instanța de recurs susține că instanța de apel corect i-a stabilit inculpatului o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și 6 luni care corespunde tuturor circumstanțelor cauzei și prevederilor legale.

Sub acest aspect și cu referire la argumentele din recursul inculpatului, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii instanței de apel, inclusiv, cele reproduse în pct. 4.1 din prezenta decizie, denotă că instanța de judecată a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind aplicarea pedepsei inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținând cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal și 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

Mai mult, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5 din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei, însă pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Astfel, Colegiul penal susține poziția instanței de apel care menționează că, nu constituie temei pentru aplicarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității față de inculpat argumentele precum că, inculpatul la locul de trai se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, are la întreținere un copil minor, are loc permanent de trai și era angajat în câmpul muncii, a achitat integral prejudiciul cauzat, deoarece aceste circumstanțe, deși sunt în favoarea inculpatului, acesta nu este la prima abatere penală și continuă să comită infracțiuni intenționate, astfel că doar pedeapsa sub formă de închisoare este rațională pentru aplicare în circumstanțele stabilite pe caz.

6. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 septembrie 2018, de către inculpatul *Batîr Igor XXXXX*, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *27 februarie 2019*.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan